

det staaer der ikke. (Brock: Det er en Selvfølge!). Derfom det høitærede Medlem, som afbryder mig, vil opfriske den nævnte Rancellifkrivelse i Samlingen af 1791 i sin Erindring, vil han med mig erkjende, at den ikke siger noget Saadant (Afbrydelse af Brock); saalænge jeg har Ordet, ønsker jeg iøvrigt at beholde det uforstyrret.

Seg har endnu kun et Par Ord at rette til det meget ærede 1ste Medlem for Kjøbenhavn (Mådvig). Det meget ærede Medlem udtalte, at det var vitteligt, at der forelaa Misbrug, og at det var disse Misbrug, som man vilde søge at forhindre for Fremtiden igjennem Lovforslaget, men at man selvfølgelig ikke maatte gjøre dette Indskrænkninger større, end der var nødvendigt for at forhindre de omtalte Misbrug. Seg skal nu ikke trætte det ærede Thing med yderligere gaaende Details. Men jeg vil i den Anledning kun anbefale det ærede Medlem med Opmærksomhed at gjennemlæse Lovforslaget for at se, hvor mangfoldige Bestemmelser i Lovforslaget der ikke kunne bringes ind under Begrebet om at forhindre disse vittelige Misbrug. — Det ærede Medlem havde til en vis Grad, men heller ikke mere end til en vis Grad, Ret i, at Benyttelsen af Omfordelingsretten er tiltagen stærkt netop i den nyere Tid. Seg tror imidlertid at kunne sige med Bestemthed, efter de Optegnelser, som jeg iffor havde gjort fra de statistiske Tabeller, og som jeg meddelte her — jeg har forgyves nu søgt nøiere Optegnelser derom — at Gjennemsnitsforveleten af Landets Fæstegaarde er meget betydelig større end Gjennemsnitsforveleten af Landets Selveiergaarde. Dette tyder dog ikke paa nogen særdeles stærk Benyttelse af Omfordelingsretten fra Godseiernes Side, navnlig naar man erindrer, at Godseierne uden Bevilling have kunnet gaa ned til een Td. Hartkorn, medens Selveierne ikke have kunnet komme ned under 20 Tdr. Land kontret Jord eller omtrent 4—5 Tdr. Hartkorn, medmindre de have faaet særlig Bevilling dertil. Seg tror, som sagt, at det ærede Medlem kun til en vis Grad havde Ret i sine Uttringer. Derfom jeg skulde betegne en Tid som den, paa hvilken mere end til nogen anden Tid Omfordelingsretten var bleven benyttet af Gods-

eierne; da ligger denne Tid længere tilbage. Det er en Selvfølge, at Godseierne ganske særlig vare henviste til efter Udskiftningen gjennem Benyttelse af deres Omfordelingsret, af den naturlige Ret til at henlægge Jorderne i de Jordbrug, hvor de mest passende horte hjemme, at søge at bøde paa de meget væsentlige Mangler ved Udskiftningen. Det er altsaa ganske naturligt, at man i den Periode, der fulgte efter Udskiftningen, det vil dog sige, efterhaanden som de gamle Fæsteforhold løb ud, og efterhaanden som Tiderne bleve saaledes, at Godseierne overhovedet kunde gjøre Noget; ud af deres Fæstegods, søgte at bøde paa Ulemperne ved Udskiftningen igjennem en Omdeling af det; der horte under Godset. Seg tror, at det ærede Medlem imidlertid vil erkjende, at denne Benyttelse af Omdelingsretten var berettiget. I den nyere og allernyeste Tid er Omdelingsretten ganske vist atter bleven benyttet endel. Men den er navnlig bleven benyttet samtidig med Salgene af Gods; den er bleven benyttet, for at det, der blev tilbage efter Salget af det egentlige Fæstegods, ikke skulde staa som en lemlæstet, en uformelig Eiendom; den er saaledes bleven benyttet, med eet Ord, for at afrunde den Eiendom, som Godseieren vilde beholde tilbage efter Salget af Fæstegods. Seg tror, at det ærede Medlem idetmindste vil finde, at ogsaa denne Benyttelse af Godsseiernes Omdelingsret har været berettiget og rigtig. Seg tror, at det Motiv, der har frembragt denne Art af Omdeling paa Godserne, ogsaa har en almindelig Tilslutning her, og at man netop glæder sig over, at dette Motiv har været tilstede. Med Hensyn til den anden Maade, hvorpaa Omdelingsretten skal være bleven benyttet, nemlig til derigjennem at skabe større Uvlæbrug, da horte jeg vel for af den høitagtede Indenrigsminister, at der dog skulde være mere end een Godseier her i Landet, der havde benyttet den paa denne Maade. Seg er imidlertid dog ganske overbevist om, at denne dens Benyttelse for det langt, langt overveiesende Antal af Landets Godseiere er en ganske splinterny Opfindelse. De have ikke anet, at man indenfor Lovens Grændse kunde foretage noget